

Familjehem

- ett komplement till det biologiska hemmet?

Gudrun Andersson

Luleå tekniska universitet

D- uppsats

Samhällskunskap

Institutionen för Industriell ekonomi och samhällsvetenskap

Avdelningen för Samhällsvetenskap

Abstrakt

Jag har ett huvudsyfte och ett delsyfte med denna uppsats. Huvudsyftet är att studera familjehemmet som ett komplement till det biologiska hemmet och delsyftet är att se i vilken utsträckning John Stuart Mills teorier är tillämpbara i Förenta Nationernas (FN) konvention om barns rättigheter. För att kunna genomföra studien kommer jag att ha följande frågeställningar: Vilka barn ska enligt lagstiftningen placeras i familjehem? Vilka mål finns det med en familjehemsplacering? Hur går en utredning till när ett barn ska placeras i familjehem? Vad krävs av familjehemmet för att barn ska placeras där? Jag behandlar endast familjehem i Sverige och de barn som uppfyller kraven för att placeras i familjehem.

Slutsatsen är att barn som utsätts för bland annat misshandel och sexuella övergrepp i det biologiska hemmet kan placeras i familjehem. Detta legitimeras genom John Stuart Mills teori om att föräldern har en skyldighet mot barnet efter dess födsel. Målet med en familjehemsplacering är att barnet skall kunna återvända hem till sina biologiska föräldrar. Dock måste socialtjänsten göra en utredning innan barnet placeras i familjehem och det finns flera sätt att göra denna på, ett av dessa är den så kallade utredningslägenheten. Innan ett barn placeras i ett familjehem utreds det hemmet och det krävs bland annat att familjehemsföräldrarna skall ha erfarenhet av barn, leva i en stabil relation och det får inte finnas allvarlig sjukdom i familjen.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte, frågeställningar och avgränsningar	2
1.2 Metod, material och disposition	2
1.3 Källkritik	4
2 Grundläggande idéer om barns rättigheter	5
2.1 Mills teorier	5
2.2 FN: s konvention om barns rättigheter	6
3 Den juridiska regleringen av barnvårdsutredningar och dess historik	8
3.1 Begreppet familjehem och familjehemmets juridiska ställning	9
3.2 Målet med familjehemsplacering	10
4 Barnvårdstratten	11
4.1 Anmälningsskyldighet och hur anmälan mottages	11
4.2 Barnvårdsutredningen	12
5 Utredning av blivande familjehem	14
5.1 Grunden för placering	15
5.2 Barn- och föräldraplacering	16
6 Familjehemsföräldrarnas syn	18
7 Sammanfattande diskussion	20
Käll- och litteraturförteckning	24

Bilaga 1 Intervjufrågor till ett familjehem

1 Inledning

Den engelske filosofen John Stuart Mill anser att föräldrar har en skyldighet mot sitt barn efter dess födsel och de är förpliktade samhället att göra sina barn till goda samhällsmedborgare. Föräldrarna ska se till att barnet får de resurser som han eller hon behöver för att få ett liv där framgång kan nås.¹ Med Mills teorier i bakgrunden skulle det innebära att alla barn i Sverige ska ha föräldrar som tar väl hand om dem. Dock är inte så fallet, utan det finns många barn som lever i hem där föräldrarna inte tar väl hand om dem. Enligt Barnkonventionen har dessa barn rätt till särskilt skydd i situationer då de blir kränkta av vuxna. Utsätts barnet för övergrepp eller vanvård från föräldrarnas sida kan det bli tal om att samhället skiljer det utsatta barnet från dess biologiska föräldrar² och placerar det i ett familjehem, det vill säga ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden mottar barn för vård.³

Barn som placeras i familjehem vet inte hur länge de får stanna kvar i hemmet. I tidningen Familjehemmet finns det två exempel på två yngre barn som lever i oklarhet och de säger följande: ”Var är mitt hemma”⁴ (sjuårig pojke) och ”Jag är ingens ingenting”⁵ (nioårig flicka). Under barnets vistelse i familjehemmet utsätts många av de unga för konflikter mellan de sociala myndigheterna och den biologiska familjen, detta för att föräldrarna inte kan acceptera att samhället underkänner dem som vårdare. Det händer också att familjehemsföräldrarna försöker hindra att barnet tas ifrån dem och följderna kan bli en dragkamp som drabbar barnet hårt.⁶ Dock är det föräldrarnas förmåga att ta hand om barnet som avgör var barnet ska bo, men det är en svår balansgång när det gäller att väga barnets behov mot föräldrarnas. Den svenska socialtjänstlagens intentioner bygger dock på tanken att barnet ska återförenas med sina föräldrar efter familjehemsplaceringen.⁷

¹ Hansson, S. s. 165.

² <http://www.ltdalarna.se>.

³ Svenska kommunförbundet, s. 32.

⁴ Familjehemmet nummer 5, december 2004, s.5.

⁵ Familjehemmet nummer 5, december 2004, s.5.

⁶ SoS-rapport, s. 13.

⁷ www.riksdagen.se.

1.1 Syfte, frågeställningar och avgränsningar

Jag har ett huvudsyfte och ett delsyfte med denna uppsats. Huvudsyftet är att studera familjehemmet som ett komplement till det biologiska hemmet och delsyftet är att se i vilken utsträckning John Stuart Mills teorier är tillämpbara i FN: s konvention om barns rättigheter.

Det andra syftet är att se i vilken utsträckning John Stuart Mills teorier är tillämpbara i FN: s konvention om barns rättigheter.

För att kunna genomföra studien kommer jag att ha följande frågeställningar:

- Vilka barn ska enligt lagstiftningen placeras i familjehem?
- Vilka mål finns det med en familjehemsplacering?
- Hur går en utredning till när ett barn ska placeras i familjehem?
- Vad krävs av familjehemmet för att barn ska placeras där?

Jag kommer endast att behandla familjehem i Sverige och de barn som uppfyller kraven på att placeras i ett familjehem.

1.2 Metod, material och disposition

Metoden är huvudsakligen kvalitativ och bygger på litteraturstudier och några internetkällor. För att visa vilka formella krav som finns på ett familjehem tänkte jag göra intervjuer med tre hem, dock fick jag endast tag i ett familjehem. Detta för att socialtjänsten har sekretess och inte fick ge mig information om vad det finns för familjehem i Luleå. Familjehemmet som ställde upp på intervjun finns inte i Luleå kommun och de vill inte att jag nämner deras namn i uppsatsen och jag har därför valt att kalla dem för familjehemsföräldrarna i sammanfattningen på intervjun.

I början av varje nytt kapitel finns det en kort beskrivning av vad kapitlet och dess underkapitel handlar om och i slutet på alla kapitel (utom i den sammanfattande diskussionen) finns det en kortsammanfattning. Detta för att ge läsaren en kort påminnelse om vad kapitlet handlar om.

Birthe Fridh och Gunilla Norman har skrivit en bok som heter *Att utreda när barn far illa – en handbok om barnavårdsutredningar i socialtjänsten*. Denna handlar om hur socialtjänsten ska agera när de får kännedom om att ett barn far illa och den har jag bland annat använt i kapitlet som beskriver vad en barnavårdsutredning innebär.

I kapitlet om den juridiska regleringen av barnavårdsutredningar används boken *Barnavårdsutredningar – en kunskapsöversikt* som är skriven av Knut Sundell, som är docent i psykologi. Denna bok presenterar aktuell forskning inom barnavårdsutredningar.

Boken *Barnet och familjehemmet. En handbok om socialnämndens ansvar* kommer från Svenska kommunförbundet. I boken står det placerade barnet och familjehemmet i fokus och den följer processen från den stund det blir uppenbart att ett barn behöver placeras i ett familjehem tills dess att barnet kan flytta hem till de biologiska föräldrarna. Denna bok har jag bland annat använt mig till kapitlet som handlar om begreppet familjehem och familjehemmets juridiska ställning samt i kapitlet om familjehemmets arvode, inkomster och föräldrars ersättningskyldighet.

Jag har valt att börja uppsatsen med en inledning och därefter kommer kapitel med syfte, frågeställningar, avgränsningar, metod, material, disposition och källkritik. För att ge lite teoretiska kunskaper behandlar kapitel två John Stuart Mills teorier om individuella friheter. I detta avsnitt behandlas dessutom FN:s konvention om barns rättigheter. Därefter kommer det ett kapitel som handlar om den juridiska regleringen av barnavårdsutredningar, samt ett avsnitt om begreppet familjehem och familjehemmets juridiska ställning och ett kapitel om målet med familjehemmet. Kapitel fyra beskriver bland annat barnavårdstratten, anmälningsplikt och vad en barnavårdsutredning är. Nästkommande avsnitt behandlar utredningen av familjehem, nätverkshem samt föräldrar och barn som placeras i familjehem. Därefter kommer en sammanfattning på intervjun med ett familjehem och ett avsnitt med sammanfattande diskussioner. Sist i uppsatsen kommer en käll- och litteraturförteckning, följt av bilaga ett som innehåller intervjufrågorna med familjehemsföräldrarna.

1.3 Källkritik

En stor del av litteraturen som jag har använt i denna uppsats är skrivna av författare som har erfarenhet av socialtjänsten och familjehem. Trots denna kunnighet kan det hända att det finns viss missvisande information i litteraturen. Detta påverkar i sådana fall informationen i uppsatsen.

Jag har använt mig av några internetkällor och jag anser att dessa är tillförlitliga, detta för att internetsidornas huvudmän har kunskap om familjehemsvården. Jag är dock medveten om att det kan finnas felaktig information på sidorna och detta kan påverka innehållet i uppsatsen.

2 Grundläggande idéer om barns rättigheter

I nedanstående kapitel kommer filosofen John Stuarts Mills teorier om samhällets makt över individerna att behandlas. Detta för att hans idéer rättfärdigar samhällets ingripande när ett barn far illa och efter Mills teorier kommer FN:s konvention om barns rättigheter att beskrivas.

2.1 Mills teorier

John Stuart Mill menade att alla som skyddas av samhället är skyldiga att lämna någonting i ersättning för det. Han ansåg vidare att den som lever i ett samhälle måste iaktta vissa handlingsnormer i sitt förhållande till de övriga. Dessa normer innebär bland annat att individerna inte får skada varandras intressen och att personen måste bära sin andel av de mödor och offer som krävs för att värna samhället eller dess medlemmar mot skador och obehag. Samhället har rätt att tvinga personerna att fullgöra dessa skyldigheter, speciellt dem som försöker undvika dem. Dock kan en individs handlingssätt vara skadligt för andra eller brista i hänsyn utan att de lagliga rättigheterna kränks. Gärningsmannen kan då få ett rättvist straff av den allmänna opinionen. Så fort en individs handlingar påverkar andras intressen får samhället gå in och döma den personen. Människor bör hjälpa varandra att skilja det bättre från det sämre och uppmuntra varandra att välja det bättre före det sämre. Individerna bör ständigt försöka stimulera varandra att inrikta sina känslor och strävanden på förnuftighet istället för dåraktighet.⁸

Fastän en person inte tillfogar en annan människa någonting ont, kan han eller hon likväl bete sig så att andra ser personen som en dåre eller människa av lägre klass. Omgivningen gör denna person en tjänst genom att värna honom för de konsekvenser som han utsätter sig själv för och det vore bra om individerna talar om för varandra när någon gör fel. Den individ som visar obetänksamhet, envishet, inbilskheter och som visar slapphet i karaktären måste räkna med att bli föremål för andras förakt.

Handlingar som skadar andra födrar en helt annan behandling. Den som bär på en grymhet, elakhet, illvilja, avundsjuka, vanan att brusa upp för det minsta lilla och som bär på en härsklustnad har en dålig och förhatlig moralisk karaktär.

⁸ Hallberg, P. med flera. s. 177-178.

Om individen genom misskötsel ödelägger sitt eget liv bör omgivningen inte ödelägga hans tillvaro ännu mer. Istället för att straffa honom bör omvärlden sträva efter att lindra hans straff genom att visa hur han kan råda bot på den skada hans handlingssätt vållat honom. Skulle det visa sig att han har kränkt de normer som är nödvändiga för att skydda hans medmänniskor, individuellt eller kollektivt, måste samhället straffa honom och se till att straffet blir tillräckligt strängt.⁹ Om personen i fråga missbrukar sina kroppsliga eller själsliga krafter bringar han ont över alla de som är helt eller delvis beroende av honom. Blir ett sådant handlingssätt vanligt finns det knappast något annat brott som skulle bidra till att minska summan av det goda i världen.¹⁰

Med Mills tankar i bakgrunden verkar det som att FN:s konvention om barns rättigheter har bäring mot Mills teorier.

2.2 FN: s konvention om barns rättigheter

FN:s konvention om barns rättigheter utgår från familjen som den grundläggande enheten i samhället och fastställer att familjen är viktig för barns utveckling och välfärd. Med begreppet familj menas kärnfamiljen och alternativa familjeformer som till exempel den utvidgade familjen. I familjen socialiseras barnet och lär sig samhällets normer och framtida roller.

Konventionen poängterar att barnet är i behov av en bra familj och att den ska innefatta lycka, kärlek och förståelse. Detta är av stor betydelse för att barnet ska kunna få en fullständig och harmonisk utveckling. Familjen har till uppgift att förbereda barnet för ett självständigt liv i samhället och ge en uppfostran i en anda av värdighet, tolerans, frihet, jämlikhet och solidaritet.¹¹

Fördraget lyfter fram barnet som en individ i familjen med eget värde och egna rättigheter. Konventionen ser barnet som en individ som har möjlighet att handla och påverka sin egen livssituation. När barnet blir äldre ska han eller hon få ökad rätt att bestämma om sitt liv i familjen och samhället.¹²

⁹ Hallberg, P. med flera. s. 177-181.

¹⁰ Hallberg, P. med flera. s. 182.

¹¹ Bartley, K. s. 68-69.

¹² Bartley, K. s. 69.

FN: s konventionen menar att föräldrar ska ha gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling. Om föräldrarna eller annan vårdnadshavare tar på sig ansvaret för barnets uppfostran ska staten ge lämplig hjälp till dem som fostrar barnet. Skulle det visa sig att föräldrarna inte klarar av situationen eller att barnet far illa, ska staten träda in och inta en skyddande roll. Barnen ses som sårbara samt svaga individer och de har därför rätt till speciellt skydd.¹³

Sammanfattningsvis går det att säga att John Stuart Mill bland annat ansåg att individerna inte får skada varandras intressen och att samhället har rätt att döma den individ som påverkar andras intressen. När det gäller FN: s konvention om barns rättigheter poängterar den att barn är i behov av en bra familj och att barnet har egna rättigheter.

Notera att det finns en viss bärighet med John Stuart Mills tankar och att dessa inte är oförenliga med FN: s konvention om barns rättigheter. Vad finns det för samband med den svenska lagstiftningen, Mills teorier och FN: s konvention om barns rättigheter?

¹³ Bartley, K. s. 73-74.

3 Den juridiska regleringen av barnavårdsutredningar och dess historik

I detta kapitel skrivs bland annat om barnavårdslagstiftningens historia och om vem som ska ingripa om det framkommer att ett barn tar skada av sina hemförhållanden. I underkapitlena behandlas bland annat vad ett familjehem är, familjehemsföräldrarnas roll och familjehemsplaceringens mål.

År 1902 kom lagen om fosterbarnsvård och lagen om uppfostran åt vanartades och i sedligt avseende försummade barn.¹⁴ Tanken med denna lag var bland annat att samhället skulle kontrollera industriarbetarklassens barn i storstäderna. I lagen introducerades en rättslig reglering för omhändertagande av barn med tvång. Det innebar att beslut om tvångsomhändertagande kunde verkställas om barnet var vanartat eller om det gick att förutse att vanart skulle utvecklas. Denna lagstiftning kom dock att kritiserats och orsaken till det var att barn som vanvårdades eller misshandlades inte fick omhändertas.¹⁵

Den första barnavårdslagen trädde i kraft år 1926 och den gav samhället en möjlighet att omhänderta vissa barn som utsattes för misshandel eller annan vanvård i hemmet.¹⁶ 1960 kom lag om samhällets vård av barn och ungdomar och denna kom att gälla fram till 1982, då den ersattes med socialtjänstlagen (SoL) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).¹⁷

Enligt LVU finns det två skäl till omhändertagande och dessa är: miljö- och beteendeskäl. Det är främst yngre barn som omhändertas som följd av brister i hemmamiljön eller på grund av föräldrarnas oförmåga att ta hand om barnet. När det gäller beteendeskälen är det barnets uppträdande som ligger till grund för ett omhändertagande. Ett tvångsomhändertagande med stöd av LVU kan vara en planerad insats eller så gäller det ett omedelbart omhändertagande vid mer akuta situationer.¹⁸

¹⁴ Nationalencyklopedin, sökt på ordet barnavårdslagar.

¹⁵ Andersson, G och Aronsson, K med flera, s. 13.

¹⁶ Sahlsten, L, s. 13.

¹⁷ Nationalencyklopedin, sökt på ordet barnavårdslagar.

¹⁸ Riksdagens revisorer, rapport 2001/02:16, s. 13.

SoL anger att nämnden ska verka för att barn och ungdomar växer upp i ett tryggt och gott hem och den ska med nära samarbete med hemmet gynna en personlighetsutveckling. När ett barn har visat tecken på en ogynnsam utveckling ska socialnämnden följa utvecklingen och i nära samarbete med hemmet sörja för att barnet får det skydd och stöd som behövs. SoL reglerar alla insatser som sker i samråd med föräldrarna och när det inte är möjligt att samråda med föräldrarna kan LVU tillämpas. Missförhållandena ska innebära en stor risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas och den vård som behövs ska inte kunna ges frivilligt.¹⁹

3.1 Begreppet familjehem och familjehemmets juridiska ställning

I 3 kapitlet 2 § Socialtjänstförordningen definieras begreppet familjehem på följande sätt: ”Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt”.²⁰ Att vara familjehem innebär att ta emot ett barn som en familjemedlem för att i föräldrarnas ställe vårda och fostra barnet. Uppdraget att vara familjehem är knutet till den eller de personer som socialnämnden anser vara lämpliga för uppdraget.²¹

Barn som placeras i ett familjehem kan vistas där under en längre eller kortare tid och det är därför naturligt att familjehemmet känner samma ansvar för det placerade barnet som för sina egna barn. Dock har inte familjehemsföräldrarna en sådan juridisk ställning till barnet att de kan företräda denne på samma sätt som föräldrar normalt gör. Det är vårdnadshavaren som har det rättsliga ansvaret och som är ombud för barnet. Dock händer det att föräldrarna förlora rätten att vara vårdnadshavare och därmed har de inte rätt att bestämma över sina barn. Vårdas barnet med hjälp av LVU är situationen annorlunda. Om de biologiska föräldrarna inte medverkar till eller inte godtar att nödvändiga beslut fattas för att vården ska kunna ske, har nämnden rätt att ta beslut gällande barnet. Familjehemsföräldrarna har nämndens uppdrag att genomföra vården och får därmed ta beslut som omfattas av uppdraget. De får däremot inte företräda barnet och bestämma över barnets räkning utöver vad som behövs för att genomföra den beslutade vården.²²

¹⁹ Sundell, K, s. 45-46.

²⁰ Svenska kommunförbundet, s. 32.

²¹ Svenska kommunförbundet, s. 32.

²² Svenska kommunförbundet, s. 41-42.

3.2 Målet med familjehemsplacering

I inledningen på uppsatsen nämndes det att barn som placeras i familjehem inte vet hur länge de får stanna kvar i hemmet och det leder till oklarhet för barnen. När barnet har varit placerat i familjehem i tre år ska socialnämnden göra en särskild prövning av hur barnets framtid ska se ut. I första hand ska det prövas om barnet kan flytta hem,²³ detta för att målet med familjehemsplaceringen är att barnet ska kunna återvända till sina biologiska föräldrar. Flyttar barnet hem till dem eftersträvas att barnet fortsätter hålla kontakten med familjehemmet.²⁴

Det förekommer fall där en återförening mellan barnet och dess biologiska föräldrar ses som realistiskt. Skulle detta hända kan det ske en vårdnadsöverflyttning, det vill säga att familjehemsföräldrarna blir vårdnadsförehavare för barnet.²⁵ Socialnämnden ska väcka frågan om vårdnadsöverflyttning hos tingsrätten när det finns förutsättningar för överflyttning. Nämnden ska i första hand diskutera vårdnadsfrågan med föräldrarna för att höra om de godkänner vårdnadsöverflyttandet. Är det familjehemsföräldrarna som ska ta över vårdnaden måste de förklara sig villiga att åta sig uppdraget. I en del fall bedöms det dock lämpligare att flytta över vårdnaden till en eller två neutrala vårdnadshavare, dock med fortsatt familjehemsplacering. Den som övertar vårdnaden på barnet har samma befogenheter som de biologiska föräldrarna och det innebär att den nya vårdnadshavaren ska se till att barnet får god omvårdnad och att han eller hon växer upp under goda och trygga förhållanden. I detta ligger bland annat att bestämma över barnet, besluta om val av skola och se till att barnet får den hälso- och sjukvård som behövs.²⁶

Sammantaget går det att konstatera att det finns en lagstiftning som ska ge barnet en bra uppväxt och det betyder bland annat att föräldrar inte får utsätta barnet för övergrepp. Skulle det visa sig att ett barn fara illa kan socialnämnden använda sig av SoL eller LVU för att hjälpa denne. Detta barn kan placeras i ett familjehem och hemmets roll blir att sköta och uppfostra barnet. Dock finns det ett mål med placeringen och det är att barnet ska kunna återvända hem till sina biologiska föräldrar.

²³ <http://www.shn.dk>

²⁴ Växjö kommun.

²⁵ <http://www.linderosttryckeri.se>.

²⁶ Svenska kommunförbundet, s. 154-155.

4 Barnavårdstratten

I detta kapitel beskrivs bland annat vad som menas med barnavårdstratten och om barn som inte blir aktuella för socialtjänstens utredning. Dessutom förklaras vad en barnavårdsutredning innebär och hur utredningen går till.

Den sociala barnavården har beskrivits som en tratt som är bred upptill och som avsmalnar nedtill. Från början finns det ett stort antal barn som behöver hjälp och i slutändan är det ett fåtal som får den hjälp som de behöver. Detta för att barnavårdsutredningens olika faser; förhandsgranskning, utredning och beslut, leder till att många barn som är i behov av hjälp inte får det stöd som de behöver.²⁷ En anledning till detta är att det kan vara svårt att få fram vem anmälan egentligen gäller.²⁸ Utöver dessa bortsorterade finns det ett antal barn som aldrig aktualiseras vid myndigheten, men som likaväl tar skada. Det kan till exempel handla om de som lyckas dölja att de far illa eller barn som vuxna misstänker tar skada, men som trots det inte anmäler det till myndigheten.²⁹

4.1 Anmälningsskyldighet och hur anmälan mottages

Alla svenska medborgare har ett ansvar när det gäller att se till att barn i Sverige har det bra och att hindra att barn far illa. När det gäller anmälningar kommer de mest från tjänstemän med anmälningsskyldighet.³⁰ När det gäller anmälningsutformning finns det inga formella krav, utan den kan vara skriftlig, lämnas på telefon eller vara muntlig. Vid den muntliga anmälan ska anmälaren berätta så konkret som möjligt om det som oroar han eller henne. Detta för att samtalet är det själva startskottet för utredningen. Många anmälare som ringer in vill vara anonyma, trots detta får inte anmälan avfärdas och den ska behandlas på samma sätt som andra anmälningar. Dock kan den anonyma anmälan vara problematisk, detta för att det kan bli svårt för handläggaren att återkomma till anmälaren om det uppstår några problem under barnavårdsutredningens gång.³¹

²⁷ Sundell, K, s. 65.

²⁸ Fridh, B och Norman, G, s. 41.

²⁹ Sundell, K, s. 65.

³⁰ Fridh, B och Norman, G, s. 25-26.

³¹ Fridh, B och Norman, G, s. 30.

4.2 Barnavårdsutredningen

Med utredning menas ett insamlande eller sammanställande av de fakta som behövs för att fatta ett beslut i ett ärende. Det är socialtjänstens plikt att ta till åtgärder om ett barn misshandlas, utsätts för sexuella övergrepp eller far illa på andra sätt i hemmet. Socialtjänstens har en skyldighet att värna om barnets rätt till sina biologiska föräldrar och att hjälpa barnet så att de kan växa upp under tillfredsställande förhållanden tillsammans med sin egen familj.³²

För att kunna göra det som är bäst för barnet krävs det en grundlig och saklig utredning och den ska vara klar inom fyra månader.³³ En traditionell barnavårdsutredning brukar bestå av samtal med barnets föräldrar, barnet och andra som kan ge information om familjen. Dessa kan vara allt ifrån förskolepersonal, lärare och goda vänner till familjen. Med hjälp av informationen försöker utredaren lägga ett pussel, där varje ihopfogad bit förhoppningsvis ska visa en fullständig bild av barnets situation.³⁴

Det finns fler utredningssätt än den traditionella barnavårdsutredningen och dessa är bland annat: utredningslägenheten och familjerådslaget. När det gäller utredningslägenheten förläggas utredningsarbetet till en kommunägd lägenhet under fyra veckor. I denna våning vistas socialsekreteraren och familjen under dagtid. Vid sidan av samtal med familjen och deras nätverk hjälps de inblandade åt med att utföra de dagliga sysslorna som till exempel inköp och matlagning. Detta för att observationer av familjen ska leda till att socialtjänsten ska få en klar bild över hur familjen fungerar.³⁵

Det andra utredningssättet, familjerådslaget, innebär ett möte där familjen, släkten och andra viktiga personer diskuterar och planerar för barnets framtid. Diskussionen baseras på en grundutredning som gjorts av en socialsekreterare. Familjen ska tillsammans med släkt och vänner försöka finna bra lösningar för barnet. En samordnare, som arbetar fristående från socialtjänsten leder mötena och har ansvaret för att deltagarna fullföljer sina uppgifter.

³² Fridh, B och Norman, G, s. 18-19.

³³ Fridh, B och Norman, G, s. 20.

³⁴ Fridh, B och Norman, G, s. 34-35.

³⁵ Fridh, B och Norman, G, s. 36.

Socialsekreteraren deltar inte i familjens överläggningar, men tar ställning till om familjens förslag ger barnet tillräckligt skydd och stöd.³⁶

Målet med en utredning är att ge ett så utförligt svar som möjligt på hur situationen ser ut. Först då går det att ta ställning till om någonting behövs göras och handläggaren vet om det är möjligt att samarbeta med föräldrarna i de förändringar som behövs för barnet.³⁷

Efter utredningen görs en vårdplan, det vill säga en skriftlig plan för omvårdnaden av barnet. Planen utgår bland annat från vilka problem det finns i den biologiska familjen³⁸ och det övergripande syftet med vårdplanen är att tydliggöra mål och insatser utifrån det enskilda barnets behov. Vårdplanen ska alltid upprättas när ett barn ska placeras utanför det egna hemmet. Kravet på en plan gäller oavsett om placeringen sker med stöd av SoL eller LVU. Av bestämmelserna framgår vidare att planen ska uppta åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för.

Vårdplanen måste kompletteras med en mer detaljerad plan, den så kallade behandlingsplanen. Denna beskriver mer i detalj hur vården av det placerade barnet ska genomföras. I behandlingsplanen ska bland annat anges hur behovet av barnomsorg ska tillgodoses, hur skolgången ska ordnas och valet av skola/skolform samt vilken hälso- och sjukvård som behövs. Dessutom ska det beskrivas hur familjehemmet och andra aktörer delar på ansvaret så att den planerade vården kan genomföras. Planen ska också ligga till grund för formuleringen av familjehemsuppdraget, detta för att familjehemmet ska få en bra information om barnets situation. Informationen ska förbereda dem på vad som kan inträffa i barnets beteende eller i kontakt med anhöriga.³⁹

Sammanfattningsvis har alla vuxna i Sverige ett ansvar när det gäller att se till att barn i landet har det bra. Skulle det visa sig att ett barn missköts kan detta stoppas genom en anmälan till socialtjänsten som utreder om barnet far illa och om det ska placeras i familjehem.

³⁶ Fridh, B och Norman, G, s. 38.

³⁷ Fridh, B och Norman, G, s. 53-54.

³⁸ Nationalencyklopedin, sökt på ordet vårdplan.

³⁹ Svenska kommunförbundet, s. 24-26.

5 Utredning av blivande familjehem

I kapitel fem beskrivs bland annat när en familjehemsutredning görs och hur utredningen av det tilltänkta familjehemmet går till. Utöver detta behandlas bland annat släktplaceringar och barn- och förälderplacering.

Innan socialnämnden lämnar ett medgivande eller beslutar om placering i familjehemmet görs det en utredning om det blivande hemmet. Skyldigheten att utreda gäller oavsett om nämnden överväger att placera barnet i ett släktinghem eller familjehem.⁴⁰

Familjehemsutredningen består av en faktadel, en beskrivning och bedömning av familjehemsföräldrarnas förmåga och lämplighet. I familjehemsutredningen ska det bland annat framgå personnummer på alla familjemedlemmar som bor hemma, bostadsförhållanden, hälsotillstånd, yrkesverksamhet, ekonomi, religion och tidigare erfarenhet som familjehem. För att kontrollera att en olämplig person inte anlitas för familjehemsuppdraget begärs det ett utdrag från rikspolisstyrelsens belastnings- och misstankeregister. Visar det sig att personen är känd brottsling ska nämnden värdera uppgiften och ta ställning till om hemmet trots det ska godkännas.⁴¹

Under utredningen görs det ett antal hembesök och en intervju med var och en av familjehemsföräldrarna. Intervjuerna analyseras och ligger sen till grund för värderingen av deras lämplighet. Referenser, till exempel släktingar, vänner och arbetskamrater hörs angående familjehemsföräldrarnas förhållande och lämplighet. Har familjehemmet tagit emot placerade barn tidigare kontaktas ofta den nämnd som ansvarade för placeringen.⁴²

Om nya förutsättningar inträffar, till exempel att familjehemsföräldrarna separerar eller att någon av dem avlider, kan det innebära att hemmets fortsatta lämplighet måste utredas igen. Vid den nya utredningen bedömer nämnden bland annat hur förändringen påverkar barnet och om barnet kan vara kvar i familjehemmet.⁴³

⁴⁰ Svenska kommunförbundet, s. 34.

⁴¹ Svenska kommunförbundet, s. 35.

⁴² Svenska kommunförbundet, s. 35-36.

⁴³ Svenska kommunförbundet, s. 35-36.

För att kunna bli ett familjehem har socialnämnden vissa principer som det eventuella hemmet måste uppfylla. Exempel på sådana principer kan vara att familjehemsföräldrar ska ha tillräckligt med tid för uppdraget, fysiskt och psykiskt utrymmer, erfarenhet av barn och unga och geografisk närhet till barnets familj. Familjehemmet ska leva i en stabil relation och hemmet ska vilja samarbeta med barnets biologiska föräldrar och nämnden. Socialnämnden har vissa principer som inte är acceptabla hos eventuella familjehem och exempel på detta är: allvarlig sjukdom, upprepade separationer hos de vuxna eller att det finns ekonomiska problem i familjen.⁴⁴

5.1 Grunden för placering

I detta kapitel behandlas bland annat släktplaceringar och barnets fortsatta kontakt med de biologiska föräldrarna.

När utredningen är klar och det blir dags att placera barnet i ett familjehem ska socialnämnden först och främst överväga om det finns någon i nätverket, till exempel någon anhörig eller annan närstående som kan ta emot barnet i en så kallad släktplacering. När valet av ett "nätverkshem" ska ske måste socialnämnden vara lyhörd för både barnets och föräldrarnas önskemål och föräldrarna till barnet måste vara överens om att en släktplacering är det bästa för barnet. Detta för att det inte gagnar barnet att placeras hos någon som föräldrarna har ett konfliktfyllt förhållande till.⁴⁵

Socialnämnden ansvarar för att det placerade barnet har kontakt med sina anhöriga och andra närstående under vistelsen i familjehemmet. Detta för att barnet ska utvecklas väl i hemmet och för att han eller hon på sikt ska kunna återförenas med de biologiska föräldrarna. Det finns dock ingen möjlighet för socialnämnden att ensidigt begränsa umgänget mellan barn och de biologiska föräldrarna vid en frivillig placering. Det kan hända att målsmännen ingriper i vården på ett olämpligt sätt och det kan leda till att umgänget mellan det placerade barnet och föräldrarna måste regleras.

⁴⁴ Svenska kommunförbundet, s. 34-35.

⁴⁵ Svenska kommunförbundet, s. 27-28.

Går det inte att komma fram till en överenskommelse om umgänget kan det finnas skäl att ansöka om LVU, detta för att vården ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Om vården ges enligt LVU får socialnämnden besluta om hur umgänget ska utövas med föräldrarna och andra som har vårdnaden om barnet. Ett sådant beslut kan fattas om det är nödvändigt för att nå ändamålet med vården.⁴⁶

Innan socialnämnden fattar beslut om umgänget ska barnets egen inställning till samvaron redovisas och detta får betydelse utifrån barnets ålder och mognad. Nämndens beslut kan innebära en begränsning av umgängets omfattning, bestämmelser om var barnet och föräldrarna ska träffas och om umgänget ska ske i närvaro av en utomstående person. Det kan finnas behov av att begränsa umgänget med andra än barnets föräldrar eller vårdnadshavare. Vid dessa fall beslutar socialnämnden i princip om alla besök hos barnet under vårdtiden. Detta gör nämnden med stöd av sina allmänna befogenheter i LVU och det går inte att överklaga socialnämndens beslut med barnet.⁴⁷

Om barn familjehemsplacerats enligt (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) finns det inget särskilt reglerat gällande umgängesrätten, utan det är barnets vårdnadshavare som bestämmer. Socialnämnden kan inte besluta om inskränkningar i umgänget med hänvisning till LSS.⁴⁸

5.2 Barn- och föräldracyclering

En barn- och förälderplacering kan bli aktuell när vårdnadshavaren inte klarar av att ge barnet den omsorg, vård och skydd som behövs. Vid en sådan situation är det barnet som är huvudpersonen och föräldrarna som är medplacerad. Vårdnadshavarens medplacering är dock helt frivilligt. Familjehemmet väljs ut i första hand för barnet och dess behov och det är familjehemsföräldrarna som har huvudansvaret för det placerade barnet. Om föräldern avbryter sin placering i familjehemmet kommer barnet att bli kvar i familjehemmet.⁴⁹

⁴⁶ Svenska kommunförbundet, s. 81-82.

⁴⁷ Svenska kommunförbundet, s. 83.

⁴⁸ Svenska kommunförbundet, s. 84.

⁴⁹ Svenska kommunförbundet, s. 99.

Sammanfattningsvis görs en utredning av det blivande familjehemmet innan barnet placeras där. För att bli ett familjehem måste familjehemsföräldrarna bland annat ha erfarenhet av barn, geografiska närhet till barnets biologiska föräldrar och det får inte finnas allvarlig sjukdom eller upprepade separationer hos familjen. När utredningen är klar ska socialnämnden överväga om barnet bör placeras i ett nätverkshem eller familjehem och det händer i vissa fall att barnet och dess föräldrar placeras ihop i ett familjehem.

6 Familjehemsföräldrarnas syn

Här nedan kommer en sammanfattning på intervjun med ett familjehem. Frågorna till intervjun finns i bilaga ett.

De intervjuade familjehemsföräldrarna började arbeta som kontaktfamilj för tretton år sedan och tyckte att det var roligt och intressant och det ledde till att de började som familjehem för drygt nio år sedan. Under dessa nio år har de haft sju placerade barn och tre av dem finns kvar hos dem idag. När barnen kom till dem var de: sjutton timmar, nio och en halv månad, ett och ett halvt år, sex år, sju år, fjorton år och sjutton år.

Familjehemsmamman berättade att det kan ta mellan sex månader till ett år innan de placerade barnen "har landat" och att det beror på att omplaceringen är en svår upplevelse för barnet. Under de första månaderna av placeringen är det vanligt att barnen reagerar med lättnad, ilska och förvirring. Familjehemsmamman ansåg att det var svårt att ta emot små barn, detta för att de biologiska mödrarna ofta tycker att familjehemmet tar deras skötebarn. Dock tror familjehemsmamman att det är bra om familjehemsföräldrarna kan vara diplomatiska och inte lyssna på allt och det är viktigt att inte vara fördömande mot föräldrarna. Det är bättre att hålla en låg profil så att det blir ett bra samarbete mellan de biologiska föräldrarna och familjehemsföräldrarna. Det i sin tur gagnar det placerade barnet.

Familjehemsföräldrarnas släktingar och vänner tycker att de är komplett galna. De placerade barnen är oftast väldigt livliga och familjens bekanta tycker att det kan bli lite väl hög ljudnivå hos familjehemmet. Det har lett till att familjehemsföräldrarna ofta umgås med de som är tio år yngre än dem själva och de har ofta barn som är i samma ålder som den placerade.

Familjehemmets placerade barn kommer inte från den kommun som hemmet finns i, trots det har det inte blivit några problem med skola och dagis. Familjehemsmamman tycker dock att handlingsplanen som ska upprättas från socialas sida kan dröja och det kan försvara arbetet med barnen. Hon anser vidare att det arbete familjehemsföräldrarna lägger ned på barnen borde vara a-kassagrundande, vilket det inte är idag. Om hon är hemma flera år med de placerade barnen blir hon utan a-kassa och sjukpenning den dag de inte har några familjehemsbarn hos dem.

Familjehemsmamman kan rekommendera andra att ta emot placerade barn, men det är viktigt att vara införstådd på att familjehemmet tar emot en hel släkt och att det sociala har en stor inblick i hemmet. Familjehemmet bör dessutom kunna ställa upp med resor till de biologiska föräldrarna och det är viktigt att sätta upp regler och struktur. I övrigt bör familjehemmets medlemmar leva som en vanlig familj och de ska inte anse sig vara bättre än andra. Dessutom anser familjehemsmamman att det är viktigt att tänka på att barnen som kommer ofta har varit med om ett och annat och det innebär att det ofta blir problem på något sätt.

Utifrån intervjun med familjehemsföräldrarna går det att säga att de placerade barnen genomgår en svår upplevelse när det placeras i familjehem och det tar lång tid innan barnet "har landat". Under barnets vistelse i familjen måste familjehemsföräldrarna vara diplomatiska och inte döma de biologiska föräldrarna, utan det är bättre att få ett bra samarbete mellan familjehemmet och de biologiska föräldrarna.

7 Sammanfattande diskussion

Här nedan kommer jag att sammanfatta uppsatsen kortfattat och diskutera runt uppsatsens frågeställningar.

Jag har ett huvudsyfte och ett delsyfte med denna uppsats. Huvudsyftet är att studera familjehemmet som ett komplement till det biologiska hemmet och delsyftet är att se i vilken utsträckning John Stuart Mills teorier är tillämpbara i FN: s konvention om barns rättigheter.

Vilka barn ska enligt lagstiftningen placeras i familjehem? Enligt LVU ska barn omhändertas om det förekommer brister i hemmiljön eller om de biologiska föräldrarna inte kan ta hand om barnet. Om ett barn visa tecken på ogynnsam utveckling ska socialnämnden enligt SoL följa barnets tillväxt och sörja för att barnet får det skydd och stöd som behövs. Jag tycker att det är bra att LVU och SoL finns, detta för att barnet är skyddad av lagar och att det därmed blir lättare att omhänderta ett barn om de missköts i det biologiska hemmet. Dock är det inte alla barn som får ta del av skyddet, till exempel de som inte aktualiseras för en barnavårdsutredning.

Om jag utgår från John Stuart Mills teori att föräldrarna är skyldig samhället att göra sitt barn till en god samhällsmedborgare, finner jag en legitimitet i familjehemsplacering om de biologiska föräldrarna inte tar hand om barnet. Ett barn som missköts av sina föräldrar och som inte får hjälp av socialtjänsten riskerar att tappa tilltron till samhället. Detta för att barnet behöver veta att han eller hon kan få samhällets hjälp om det skulle bli problem hemma.

John Stuart Mill ansåg att den som lever i ett samhälle måste iakttä vissa handlingsnormer i sitt förhållande till de övriga medborgarna. Detta innebär bland annat att individer inte får skada varandra samt att om en individs handlingar påverkar andra individer får samhället döma den personen. Jag anser att denna teori tydligt talar för att de biologiska föräldrarna inte får skada barnet på något sätt och att om de gör det så har samhället rätt att placera barnet i ett familjehem. Detta för att det skadade barnet måste få känna att det finns någon vuxen som kan ge den kärlek och skötsel som de biologiska föräldrarna inte kan ge.

Mill menade att föräldrarna har skyldigheter mot barnet så fort det är fött och att målsmännen ska göra allt för att ge ett bra liv med framgång åt barnet. Denna teori visar att barnets föräldrar ska ta väl hand om barnet och att det är deras skyldighet att se till att barnet får en bra uppväxt, det vill säga att föräldrarna inte får missköta barnet genom till exempel misshandel.

Vilka mål finns det med en familjehemsplacering? När ett barn placeras i ett familjehem är målet att barnet ska kunna återvända hem till sina biologiska föräldrar. Jag tycker att detta är ett bra mål och eftersom FN:s konvention om barns rättigheter fastställer att familjen är viktig för barnets utveckling ska målet försöka följas. Dock gäller det att komma ihåg att barnet än en gång kan riskera att uppleva att den biologiska familjen är i kaos och det är därför viktigt att vänner och socialnämnden håller familjen under uppsikt. Denna tillsyn går att legitimera utifrån Mills tankar om att omvärlden, det vill säga i detta fall släkt, vänner och socialtjänsten, ska visa hur de biologiska föräldrarna ska råda bot på den skada som de vållar barnet.

Hur går en utredning till när barn ska placeras i familjehem? FN:s konvention om barns rättigheter anger att staten ska träda in och hjälpa barnets föräldrar eller annan målsman om de inte klarar av att uppfostra barnet. Denna hjälp anser jag kan ges genom att ett familjehem sätts in, dock det är viktigt att socialtjänsten gör en ordentlig utredning innan placeringen sker. När det gäller utredningssätt finns det ett flertal modeller, en av dessa är den så kallade utredningslägenheten och i den vistas socialsekreteraren samt familjen under dagtid i fyra veckor. Under denna tid får socialtjänsten genom observationer en mer rättvis bild av hur familjen fungerar.

Ett annat sätt att utreda familjen är genom familjerådslaget. Detta innebär att familjens släkt och andra viktiga personer samlas för ett möte, där de diskuterar och planerar för barnets framtid. Diskussionen grundas på en utredning som socialsekreteraren gjorde innan familjerådslaget. Under detta möte ska familjen, släkt och vänner komma fram till en bra lösning för barnet. När förslagen har lagts fram tar socialsekreteraren ställning till om förslagen ger tillräckligt med skydd och stöd för barnet.

När utredningen är klar är det dags för socialnämnden att överväga om barnet ska placeras i ett "nätverkshem" eller annat familjehem. Jag tycker att det är bra att det finns möjlighet för barnet och dess föräldrar att välja om det ska bli en placering hos anhöriga eller vänner. Detta för att barnet och den biologiska familjen kan hålla kontakt med varandra på ett helt annat sätt än i ett familjehem. Dock kan det finnas vissa problem med denna form av placering, ett av dessa är att de biologiska föräldrarna kan missbruka detta och fortsätta skada barnet genom till exempel psykisk misshandel.

Jag hoppas innerligen att utredningen leder till barnets bästa och att de äldre barnen får chansen att vara delaktig i diskussionerna runt den eventuella familjehemsplaceringen, annars begår socialtjänsten ett stort fel. Enligt FN:s konvention om barns rättigheter är barnet en aktiv aktör och denne har möjlighet att handla och påverka sin egen livssituation. När barnet blir äldre har han eller hon ökad rätt att bestämma om sitt liv i familjen och samhället.

Vad krävs det av familjehemmet för att barn ska placeras där? Socialnämnden har en del principer som en familj måste uppfylla för att bli ett familjehem. Några exempel på dessa är följande: familjehemsföräldrarna ska ha erfarenhet av barn, leva i en stabil relation och det får inte finnas allvarlig sjukdom i familjen. Jag tycker att dessa principer är av stor vikt för det placerade barnet. Detta för att denne ska få känna en trygghet hos familjehemsföräldrarna.

Vid intervjun med familjehemmet framkom det att familjehemsplaceringen är en svår upplevelse för barnet och att det kan ta allt från sex månader upp till ett år innan han eller hon "har landat". Familjehemsmamman ansåg att det är viktigt att de är diplomatiska och att de inte får vara fördömande mot de biologiska föräldrarna, utan det är bättre att hålla en låg profil för att få ett bra samarbete mellan de biologiska föräldrarna och familjehemmet. Lyckas de med detta gagnas det placerade barnet. Familjehemsföräldrarna kan rekommendera andra att ta emot placerade barn, men det är viktigt att vara införstådd på att hemmet tar emot barnets hela släkt och att det sociala har en insyn i hemmet. Dessutom måste familjehemmet kunna ställa upp med resor till de biologiska föräldrarna. De ansåg vidare att det är viktigt att familjehemsföräldrarna sätter upp regler för barnet.

Jag tycker att det verkar som att familjehemsföräldrarna har en bra förhållningssätt till de placerade barnen och deras biologiska föräldrar. Skulle de inte försöka vara diplomatiska och hålla borta fördomar skulle det kunna leda till att alla inblandade mår dåligt av situationen. Detta gäller speciellt det placerade barnet som redan har genomgått en svår upplevelse när det flyttade till familjehemmet. Det är meningen att barnet ska känna trygghet i hemmet och om det skulle uppstå problem mellan de biologiska föräldrarna och familjehemsföräldrarna finns det chans att denna trygghet försvinner för gott.

Jag har kommit fram till att John Stuart Mills teorier och FN: s konvention om barns rättigheter har mycket gemensamt. Ett exempel på detta är att de anser att det är föräldrarnas plikt att uppfostra barnen och att samhället ska hjälpa till med detta om det visar sig att barnet far illa. Dessa likheter kan tyda på att Mills teorier har legat till grund för konventionens tankar.

En sista slutsats är att familjehem är ett komplement till det biologiska hemmet. Detta för att det finns vuxna i familjehemmet som beredd på att ta hand om det barn som far illa hos de biologiska föräldrarna. Föräldrarna i familjehemmet kan ge det placerade barnet den trygghet som saknades i det biologiska hemmet och det kan leda till att barnet får en lugn och harmonisk uppväxt. Dock är det viktigt att komma ihåg att familjehemsföräldrarna aldrig kan ersätta barnets biologiska föräldrar, men de kan finnas till för att ge barnet kärlek.

Käll- och litteraturförteckning

Litteratur

Andersson, G. *Barnet i den sociala barnvården*. Gummessons tryckeri AB, 1996.

Bartley, K. *Barnpolitik och barnets rättigheter*. Sociologiska institutionen vid Göteborgs universitet, 1998.

Fridh, B. och Norman, G. *Att utreda när barn far illa – en handbok om barnvårdsutredningar i socialtjänsten*. Grafiska form, 2005.

Hallberg, P. med flera. *Elva texter i politisk teori*. Wallin & Dalholm Boktryckeri, 2001.
Upplaga 1:1.

Hansson, S. *John Stuart Mill och socialismen*. ScandBook AB, 1995.

Nilsson, E. *Att arbeta för återförening inom familjehemsvården*. Bohlins grafiska, 1997.

Riksdagens revisorer. Rapport 2001/02:16.

SoS-rapport 1995: 8. Gotab, 1995.

Sundell, K. *Barnvårdsutredningar – en kunskapsöversikt*. Grafiska punkten, 2001.

Svenska kommunförbundet. *Barnet och familjehemmet. En handbok om socialnämndens ansvar*. Katarina Tryck AB, 2003.

Uppslagsverk

Nationalencyklopedin

Otryckta källor

Andersson, G och Aronsson, K med flera. *Barnet i den sociala barnvården*. Liber, 2004.
Andra upplagan, första publiceringen.

Sahlsten, L. *Möjligheter för hotade flickor med invandrarbakgrund att bli placerade i familjehem*. Lunds universitet, 2004.

Växjö kommun, familjehemsgruppen. *Familjehem*.

Tidskrift

Familjehemmet. *Glädjande nyheter för barn i familjehem!*, Nummer 5 december, 2004.

Internet

<http://www.linderostryckeri.se/famriks/bilder/varnadsoverflyttning.pdf> 2005-05-22.

<http://www.ltdalarna.se/Handling/styrelse/ls20010122webb/Omh%C3%A4ndertagen1.htm> 2005-05-18.

<http://www.riksdagen.se/debatt/9798/motioner/so/So642.asp> 2005-05-18.

<http://www.shn.dk/tools/page.cgi?g=artiklar%2F296.shtml;d=1> 2005-05-19.

Intervju

Intervju med ett familjehem. 2005-04-11.

Intervjufrågor till ett familjehem

Bilaga 1

1. Hur länge har du/ni arbetat som familjehem? Varför har du/ni valt att ta emot familjehemsplacerade barn?
2. Hur många familjehemsplacerade barn har du/ni haft? I vilka åldrar har de varit?
3. Har du som familjehemsmamma upplevt att de placerade barnen ser positivt/negativt på placeringen? Motivera gärna.
4. Har du som familjehemsmamma upplevt att de placerade barnens föräldrar ser positivt/negativt på placeringen? Motivera gärna.
5. Hur har du upplevt att släktingar och vänner har reagerat när ni har tagit emot placerade barn? Hur har omgivande barnen tagit emot de placerade barnen?
6. Anser du att samhället, till exempel socialnämnden och skolan ger er det stöd som ni behöver som familjehem?
7. Anser du att samhället försvårar er arbete som familjehem? Om ja, på vilket sätt då?
8. Kan du rekommendera andra att ta emot familjehemsplacerade barn? Vilka förhållanden bör råda i ett familjehem?